

Naši đaci pišu na kompjutoru i vježbaju borilačke vještine

Dr. Martin Časl i njegova žena Zdenka, svog sina Tina prošle godine upisali kao jedinog daka svoje privatne škole u zagrebačkim Mlinovima, koja bira dobro odgojenu i nadarenu djecu. Ove su godine primili 22 nova učenika, koji godišnje plaćaju 15.000 kuna školarine

Napisala Sineva Pasini
Snimio Jura Nanuk

Daci zagrebačke privatne Osnovne škole "Kreativan razvoj" jedva su dočekali prošli ponedjeljak. Tad je, naime, u čitavoj Hrvatskoj počela nova školska godina. "Mozete li vi početi ranije", zapitivali su dr. Martina Časla, osnivača i ravnatelja škole.

Djeca su gorka od nestreljenja da ponovo počne nastava, kao što su prije tri mjeseca, kad je ona završila - plakali.

"Gdje to mogu na jednom mjestu vježbati nambudo iigrati se na kompjuteru, pjevati, svirati, glumiti, gimnasticirati, pričati, crtati, plesati i modelirati, kao što sve to rade uz učenje. Kod kuće ih ne možemo tako animirati", objašnjavaju roditelji.

Idilu zelenih Mlinova, podsljemenskog dijela Zagreba gdje se nalazi dječji vrtić u kojem je (za sada) smještena pri-

vatna OŠ "Kreativan razvoj", u ponedjeljak nije remetila neuobičajena buka, iako je svakog učenika dopratio najmanje jedan roditelj. Naime, prva zagrebačka privatna škola s pravom javnosti, koja je lani startala, ima samo trideset i sedam daka: dvadeset i dvoje u prvom, osam u drugom i sedam u trećem razredu.

- Kad smo prošle godine u lipnju raspisali natječaj za upis u prvi i drugi razred - priča dr. Martin Časl i njegova supruga Zdenka, njegova desna ruka - javili su nam se roditelji samo dvoje djece. Svi su bili nekako nepovjerljivi. Mnogi su nas zvali, zanimali se za pojedinosti, ali sve je ostalo na onom: "Vi samo počnite, a mi ćemo onda dogodine upisati dijete, kad vidimo kako vam ide."

Kako od 1941. Hrvatska nije imala privatnih škola, bio je potpuno razumljiv ovakav roditeljski stav. Mnogi od njih su

pitali gospodina Časla: "A biste li i vi dali svoje dijete u privatnu školu?" Dobivali su neočekivan odgovor: "Naš sin Tino je prvi učenik koji se upisao u našu školu".

Ime šestipolgodisnjeg Tina Časla zai- sta se taj trenutak nalazilo na prvom mjesetu u imeniku, ali je mališan ipak krenuo u školu na Kaptol. Naime, dozvola Ministarstva prosvjeti i športa Časlavima je stigla tek u listopadu. Kako je međuvremenu već bila počela školska godina, svi su se potencijalni učenici za svaki slučaj upisali u državne škole, a tako i mali Časl. Kad je konačno 4. listopada počela s radom privatna škola "Kreativan razvoj", Tino se upisao s Kaptola i upisao kod tate.

S njim su u prvom razredu bile još dvije djevojčice, dok je drugi razred imao samo jednog učenika. "Ne smijem se s Janom posvaditi, jer se u cijeloj školi neću imati s kim igrati, samo s curicama", požalio ▶

se Tino roditeljima. Uskoro je, međutim, dobio društvo. Kako su dani prolazili, i o prvoj se privatnoj osnovnoj školi u Zagrebu počelo uvelike govoriti, pristizali su i novi učenici. Na kraju je prvi razred završilo sedam daka, a drugi...

- Ove je godine - kaže dr. Martin Časl - bilo posve obrnuto. Na natječaj za upis u prvi razred javilo se čak sedamdeset i dvoje djece. Nakon četverodnevног testiranja primili smo ih dvadeset i dvoje. Oni će s nastavnicima raditi u dvije grupe po jedanaest učenika. Posljednjih tjedana primili smo mnogo molbi da upišemo još neke mališane. Bilo je mnogo preporuka s raznih mesta, dosta i iz Ministarstva prosvjete, ali mjesto naprosto više nema. Na listi čekanja, ako tko odustane, nalazi se dvadeset imena. Mogli bismo primiti još samo nekoliko djevojčica u treći razred, jer su u njemu gotovo sve sami dječaci.

Privatna Osnovna škola "Kreativan razvoj" je, dakle, samo u godinu dana stekla reputaciju. Roditelje ponajprije privlači činjenica što u razredu nema više

vrijeme Martin Časl napravio zavidnu znanstvenu karijeru. Diplomirao je kemijsku na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, potom na istom fakultetu magistrirao biokemiju. U tridesetoj je doktorirao na imunokemiji, a potom napravio pet poslijedoktorskih specijalizacija u Švedskoj, Japanu i Engleskoj.

Dok je bio u Švedskoj, patentirao je kemijski test kojim se iz krvi dijagnosticira postojanje neke bolesti u organizmu. Preko svjetske baze podataka japanski su znanstvenici došli do njegova imena i pozvali ga kao perspektivnog mladog znanstvenika. Osim rada u Institutu za rak u Sapporu, Tino-san, kako su ga tamo zvali, održao je predavanja širom Japana.

Uspomena na Švedsku je, kako kroz smjeh priznaju Zdenka i Martin Časl, sin Tino. "Bili smo već sedam ili osam godina u braku", kaže, "ali se nismo žurili s djetetom. Mi smo od onih koji najprije žele sve staviti na svoje mjesto: posao, stan, karijeru, a onda imati dijete i sami ga odgajati. Nismo ga željeli prepustiti baka-

privatna škola "Kreativan razvoj" radi po programu državnih osnovnih škola, ali s posebnim pedagoškim pristupom, s malim grupama djece i s dodatnim sadržajima. Osnovni kriterij upisa su lijepo ponašanje (da ne kažemo roditeljski odgoj) i sposobnost djeteta da može slijediti takav način i ritam učenja.

Atraktivan program

- Kod nas - kaže Zdenka Časl - dječa- imaju veliku slobodu. Za vrijeme nastave mogu se kretati po prostoriji, otici jedno k drugom, donijeti knjigu, izći vani, ali to se sve može tolerirati ako se znaju ponašati, ako ne smetaju jedno drugom. Inače bi imali kaos. Zanimljivo je da učitelji uopće ne trebaju intervenirati kad netko pravi nered. Jedan je dečko za ručkom glasno žvakao pa su mu ostali iznijeli stolac na terasu s riječima: "Kad se ponašaš kao prasac, jedi vani kao prasac". Odmah se upristoji.

Uz ono što i njihovi vršnjaci u drugim školama uče (pisanje, čitanje, računanje, priroda i društvo, glazbeni, likovni i tjelesni odgoj), prvačići u ovoj školi imaju i svaki dan engleski jezik, upoznavaju se i rade s kompjuterom, modeliraju, glume, sviraju na glazbenim instrumentima, vježbaju *nambudo*, odlaze na skijanje, plivanje, klizanje...

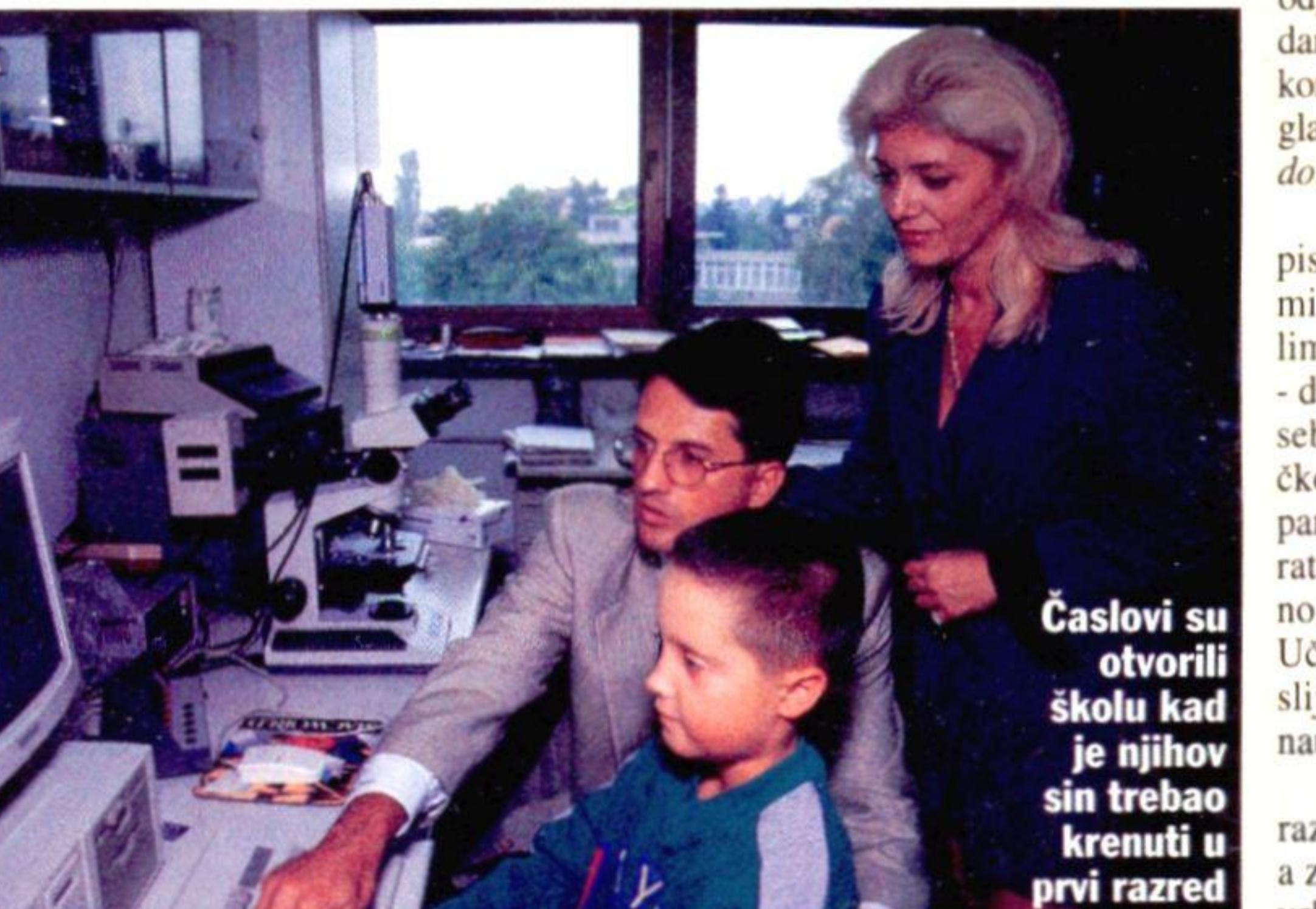
- Ministarstvo prosvjete i športa propisuje nam što moramo imati u programu, mi tome dodajemo engleski jezik, a ostalima aktivnostima se - objašnjava dr. Časl - dogovaramo s roditeljima. Djeca su posebno oduševljena *nambudom*, istočnjačkom vještina koja je kombinacija japske respiratorne gimnastike, juda, karatea i *tae-kwon-do*. Možda zvuči čudno, ali *nambudo* veoma vole djevojčice. Učiteljica tjelesnog kaže kako joj je poslije *nambuda* lakše raditi jer su mališani naučili koordinirati pokrete.

Godišnja školarina u OS "Kreativan razvoj" je petnaest tisuća kuna u tri rate, a za to učenik dobije, kako kaže dr. Časl, vrhunsku naobrazbu. Nastava traje od 8,30 do 16,30 sati, s doručkom, ručkom i užinom u školi, te izradom domaćih zadataća. Kad se dijete u 17 sati vrati kući, nema više nikakvih obveza. Koliko je takav program atraktivn, pokazuje podatak da su mnogi mališani već predbilježeni za upis u prvi razred sljedeće godine.

- Radim i po šesnaest sati na dan, a spavam pet do šest sati. Ali uvijek imam nekoliko sati za sina. Da se pomazimo, popričamo, odigramo partiju šaha ili monopolija, pogledamo zajedno utakmicu... Bez supruge ne bih to sve mogao. Ona je nezamjenjivi dio tima - kaže Martin, a Zdenka dodaje:

- Teško je pratiti Martina i njegov ritam, ali što mogu: nemam izbora, jer ga volim. Preko dana se gotovo ni ne vidimo, jer osim u firmi i ja radim u školi: razgovaram s roditeljima, organiziram dodatne aktivnosti i slično. Uglavnom sam na cesti i sa suprugom se čujem preko mobitela. Zato nam je dom svetinja. Najvažniji dio dana nam je jutro, kad zajedno doručkujemo i večera kad se dogovaramo za sutrašnji dan.

Svjedodžbe koje dobiju učenici ove škole ravnopravne su svjedodžbama državnih osnovnih škola. "Daci iz naše škole mogu u državnu i obrnuto. Ali, što kasnije netko dođe iz državne škole k nama, imat će veći zaostatak u znanju - kaže dr. Časl, ističući da mu je plan da po završetku osnovne škole "Kreativan razvoj" dječa posjeduju znanje kada imaju dva razreda gimnazije.

Časlovi su otvorili školu kad je njihov sin trebao krenuti u prvi razred

od petnaest daka. Zatim da se od prve godine uči engleski jezik, a od druge njemački, da se mnogo vremena posvećuje tjelesnom odgoju, te da dijete, dok je u školi "odvali" sve izvanškole aktivnosti (jezici, sport, glazba) za koje učenici iz državnih škola potroše onaj dio dana kad se vrate kući.

Kako se dogodilo da jedan biokemičar i jedna ekonomistica otvore svoju osnovnu školu? Što je bračni par, koji uspješno vodi svoje poduzeće za proizvodnju dijagnostičkih reagensa i biokemikalija, navelo da zaplovi pedagoškim vodama?

Ugledni znanstvenik

Oni koji poznaju Martina Časla nisu se začudili njegovu novu projektu, kako on zove svoju osnovnu školu. Taj četredesetjedogodišnjeg Zagrepčanin, koji je nedavno postao članom Njujorške akademije znanosti, pravi je radoholičar, što i sam s ponosom priznaje. Škola je samo još jedna od njegovih zamisli iz mlađih dana koju je uspio, ostvariti.

Martina Časla je od djetinjstva smetala je razredna uravniviloka: nastavni program se predaje istim ritmom i pametnjim učenicima i onima manje pametnjim. "Sposobnija se djeca dosaduju. Trebalo bi napraviti školu", razmišljaо je "u kojoj bi djeca koja znaju i želete više to i dobila, školu u kojoj bi se iz njih izvukao maksimum."

Do oživotvorena tih ideja trebalo je, međutim, proći mnogo godina. Za to je